

50252201 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การบริหารโรงเรียนสองภาษา

ชัยสิทธิ์ ตั้งธงทองกุล : การบริหารโรงเรียนสองภาษา, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ , รศ.ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร และ อ.ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์, 325 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารโรงเรียนสองภาษา กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) จำนวน 3 โรงเรียน ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลประกอบไปด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าโครงการสองภาษา คณาจารย์ในโครงการ และนักเรียน จำนวน 26 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาเอกสาร หลักฐาน หรือข้อมูลที่มีอยู่ตามสภาพปกติ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ และ 2) แบบสังเกต โดยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ทราบสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทยและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการบริหารโรงเรียนสองภาษา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสองภาษาในประเทศไทย

1.1 กลุ่มงานบริหารวิชาการ งานด้านหลักสูตรทั้ง 3 โรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจำนวนวิชาที่สอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ อย่างน้อย 4 สาขาวิชา ยกเว้นสาระภาษาไทย ส่วนรายวิชาเลือกเสรีนั้น ทั้ง 3 โรงเรียนมีความแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละโรงเรียน รวมทั้งมีการสอดแทรกคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านทางกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ด้วย

1.2 กลุ่มงานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ ทั้ง 3 โรงเรียน มีการบริหารจัดการที่คล้ายคลึงกัน คือ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจ่ายค่าเล่าเรียนที่เพิ่มเติมจากจากโครงการปกติ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่นโดยเงินที่เรียกเก็บจะใช้เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน และจะไม่เรียกเก็บเงินอื่นใดอีก ค่าใช้จ่ายแบ่งเป็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ 1.) การบริหารการศึกษา ได้แก่ค่าเงินเดือนบุคลากร 2.) การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ระบบอินเตอร์เน็ต หนังสือเรียน และ 3.) การส่งเสริมการศึกษา ได้แก่ การปรับปรุงห้องเรียน ค่าสาธารณูปโภค ค่าอาหาร และอื่น ๆ

1.3 กลุ่มงานด้านบริหารงานบุคคล ในการคัดเลือกอาจารย์เข้าร่วมโครงการสองภาษาปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ คือเป็นอาจารย์ที่เป็นเจ้าของภาษา กับอาจารย์ชาวไทย โดยยึดหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคลากรตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และในระหว่างปฏิบัติงานทั้ง 3 โรงเรียนจะต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในโครงการอย่างต่อเนื่อง

1.4 กลุ่มงานบริหารทั่วไป ทั้ง 3 โรงเรียนจะจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและ โครงการมีความเหมาะสมเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีการจัดอำนวยความสะดวก จัดหาสื่อและอุปกรณ์ ได้เพียงพอกับความต้องการ สภาพห้องเรียนสวยงามมีบรรยากาศที่น่าเรียน ส่วนงานด้านบริการนักเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีหน่วยงานย่อยในโครงการทำหน้าที่ประสานงานร่วมกับโครงสร้างหลักของโรงเรียน นอกจากนี้นักเรียนในโครงการทั้ง 3 โรงเรียนจะใช้กฎระเบียบเดียวกันกับนักเรียนโครงการปกติ สุดท้ายคืองานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ทั้ง 3 โรงเรียนยังให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

2. แนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการบริหารจัดการโรงเรียนสองภาษา

2.1 กลุ่มงานบริหารวิชาการ โครงการสองภาษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรเนื่องจากหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารโรงเรียนสองภาษา ดังนั้นโรงเรียนควรบริหารจัดการโดยให้มีการสร้างหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ ผู้บริหารและครูควรติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา เพื่อนำผลการดำเนินงานมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ก้าวไปในทิศทางที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่

2.2 กลุ่มงานบริหารการงบประมาณและสินทรัพย์ แนวทางในการบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ในโครงการจำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวกับการระดมทรัพยากรจากท้องถิ่น และในส่วนของการบริหารจัดการให้ยึดระเบียบการบริหารงานการเงินและบัญชีและพัสดุของกรมสามัญศึกษา(เดิม)เป็นแนวปฏิบัติ

2.3 กลุ่มงานบริหารงานบุคคล ควรเน้นพัฒนาครูให้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารการศึกษา มีจิตสำนึกในความเป็นครู มีความรู้ความสามารถทางด้านภาษา มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ มีทักษะในการวางแผนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นครูประจำการหรือครูชาวต่างชาติจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องรวมถึงการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในองค์กรด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียนสองภาษา ความเป็นสากล และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล

2.4 กลุ่มงานบริหารทั่วไป สิ่งแวดล้อมภายในบริเวณโรงเรียนถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อบุคลากรในองค์กรรวมทั้งครู ผู้ปกครอง และที่สำคัญคือนักเรียน เพราะบรรยากาศที่ดีหรือไม่ดีย่อมส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนได้รู้อยู่เสมอ นอกจากนี้โรงเรียนควรมีการประสานงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก หากโครงการได้รับการสนับสนุน หรือได้รับแรงกระตุ้นจากองค์กรภายนอก จะทำให้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนเกิดความก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2553

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

50252201 : MAJOR : (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEY WORD : THE MANAGEMENT OF ENGLISH PROGRAM SCHOOL

CHAIYASIT TANGTHONGTONGKUL : THE MANAGEMENT OF ENGLISH PROGRAM SCHOOL. THESIS ADVISORS : ASST.PROF. PRASERT INTARAK, Ed.D., ASSOC.PROF. SIRICHA CHINATANGKUL, Ph.D. AND SAMRUENG ONSAMPAN, Ph.D. 325 pp.

The research aims at investigating the administration of some local schools with bilingual program. In this research, the data were collected from 26 school staffs namely, school principals, the heads of the English program, instructors and students from the three schools that provide English Program. The data were collected through commonly available documents, evidence, participatory observation and interview. The instruments comprised questionnaires and observation forms. Analyzed by using content analysis technique.

The findings were as follows :

1. The administration of schools with bilingual program in Thailand

1.1 Academic administration - The result suggests that school curricula of all three schools conform to the basic curricula provided by the Ministry of Education. At least four English subjects except Thai include in the program, while the selective subjects are varied according to schools' policy. Apart from the compulsory subjects, all three bilingual schools provide extra curricula especially moral enhancement activities as well.

1.2 Financial budget and assets administration - Since the bilingual program of all three schools is considered extra curriculum, students who apply for the program must pay extra fee in addition to the normal tuition according to The National Education Act 2542 relating to the mobilization of local resources. This extra fee must not be charged additionally after that. Used for encouraging the instructional activities in each school, the extra fee is normally distributed into 3 major categories: 1) School administration e.g. staff's salary 2) Equipment e.g. teaching media, internet, text books, etc. 3) Facility e.g. class room, infrastructures, food, etc.

1.3 Personal administration - According to all three bilingual schools, the recruitment of instructors was conducted in 2 separate cases; Thai instructors and English – speaking instructors, according to the criteria defined by the ministry of education. Furthermore, having been recruited, the staff from all three bilingual schools must be trained continually.

1.4 General administration - All three schools with bilingual program provide teaching media and other facilities in order to enhance the good studying environment. According to student service aspect of all three schools, the bilingual programs in each school provide subdivisions in order to coordinate with the schools. In addition, schools promote a good relation with the community regarding relation among students, parents and community.

2. The appropriate guidelines for administrating bilingual schools

2.1 Academic administration - The bilingual programs should attend to curricula improvement on account of the fact that the curricula are the significant factors for administrating bilingual schools. Consequently, the curricula should be promoted by emphasizing integration. Using the result of performances as the information for enhancing and developing the curricula correlating with the changing world, the school administrators, together with the staff, should monitor the student progress in each academic year.

2.2 Financial budget and assets administration - The guideline of financial budget and assets administration is necessary to perform according to The National Education Act 2542 relating to the mobilization of local resources. Moreover, in the administration aspect, it must deal with the regulations of financial administration, accounting and inventory connecting with Department of General Education.

2.3 Personal administration - It is consequential for the schools to emphasize staff training which is considered vital factor for raising their professional spirituality. Therefore, the personnel in bilingual programs need to possess teacher ethic, language proficiency, pedagogical methodology, planning skill for efficient instruction and classroom research skill for enhancing instructional activities. In addition, both Thai and English native instructors must be trained continually and the schools also provide all staff in the organization with morale. Furthermore, the effective administrator is one of the crucial factors toward the school achievement as well. They should be expert in bilingual school management, world-class standard administrators; besides, their vision should be broadened in order to develop the schools systemically.

2.4 General administration - School environment is a significant factor for the instructors, parents, especially students in view of the fact that it affects student achievement in studying. Accordingly, the administrators should enhance the good studying atmosphere which associates with pleasure and affability to encourage the student learning and interest. Furthermore, only paying particular attention to the subdivisional administration makes stagnant progression. The school, however, will be developed rapidly with broadened vision provided that the schools coordinate with other organizations.

Department of Educational Administration Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2010

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

องค์ความรู้ สรรพวิทยาการที่สำคัญนอกเหนือจากตำราเรียนและมวลประสบการณ์ทั้งหลายทั้งปวงที่ผู้วิจัยได้รับจากการศึกษาในภาคสนามเพื่อปฏิบัติการกิจที่สำคัญอันเพื่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่งจากคณาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานผู้ควบคุม รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร กรรมการ อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนพันธ์ กรรมการ ดร.วิทยา พัฒนวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และว่าที่พันตรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล เจนอักษร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ สนับสนุนและแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจะตระหนักและซาบซึ้งในพระคุณนี้ตลอดไป

พร้อมกันนี้ท่านผู้มีพระคุณที่ผู้วิจัยมิเคยลืม คือ คณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ความเข้าใจต่าง ๆ ในหลักการบริหารการศึกษาที่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้เลือกเป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 โรงเรียน อาจารย์ที่มกุฏ คำงาม และคณาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านในการที่เป็นผู้ช่วยนักวิจัย อีกครั้งสำหรับอาจารย์ที่มกุฏ คำงามที่กรุณาช่วยรับ-ส่งในการเดินทางเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามในต่างจังหวัด พร้อมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องท่านอื่นที่ผู้วิจัยมิได้เคยเอ่ยชื่อนาม ในการให้ความอนุเคราะห์ ประสานงานในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งให้ที่พักแก่ผู้วิจัยในการทำงานภาคสนาม ด้วยความเมตตาอย่างยิ่ง

พี่ ๆ น้อง ๆ คณาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พี่ ๆ น้อง คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ กลุ่มงานกิจการนักเรียน ภายใต้การนำของอาจารย์ดวงนภา ศรีนันทวงศ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนงานกิจกรรม เพื่อบริหารการศึกษารุ่นที่ 27 และเพื่อนศิรินทรราชวิทยาลัยรุ่นที่ 1 กับความช่วยเหลือ ความหวังดีในรูปแบบต่าง ๆ และกำลังใจดีดีที่มีให้ผู้วิจัยมิเคยขาด

ผู้วิจัยขอกราบบูชาพระคุณบุพการี คุณพ่อกิตติชัย ตั้งธงทองกุล คุณแม่รินทร์ ตั้งธงทองกุล พร้อมด้วยครอบครัว “ตั้งธงทองกุล” ในการให้กำลังใจและการสนับสนุนในการศึกษาของผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้น

ผู้วิจัยขออุทิศคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยในครั้งนี้ให้แก่บุพการีตลอดจนครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน